

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu kommentaarid ja ettepanekud MAK 2030 arengustsenaariumite kohta

EMPL-i eesmärgiks on keskkonnahoidlik majanduskasv ning seetõttu näeme vajadust, et uus Metsanduse Arengukava selles suunas liikumise oma fookusesse võtab.

Arengukava suuna seadmisel on äärmiselt oluline arvesse võtta metsamajanduse suurt sotsiaalmajanduslikku mõju ja selle potentsiaali ka tulevikus Eesti majanduslikku edusse panustamisel. Puidukasutuse maht maailmas on kasvamas ning Eestil kui olulise puiduressursi valdajal on vajalik investeerida selle parimasse kasutusse ja väärimdamisesse. Peame võtma eesmärgiks läbi metsamajanduslike võtete puidu juurdekasvu suurendamise ja selle tooraine maksimaalses võimalikus jätkusuutlikus mahus kasutuse. Puidu maksimaalseks väärimdamiseks on vaja arendada kogu sektorit laiemalt - nii puitmajade ehitust, puidukeemiat kui muid olulisi sektori komponente, mis võimaldab kasvatada Eesti riigi ja inimeste majanduslikku heaolu.

Kuna intensiivselt kasvavad metsad ja puidust tooted mängivad olulist rolli süsiniku sidumisel, on metsa- ja puidusektor üks väheseid majandusharusid, kellel on tänastele keskkonnaprobleemidele leevendavaid lahendusi pakkuda. Kasvavad puud on süsiniku sidujad, tuues muuhulgas atmosfäärist tagasi ka sinna paisatud fossiilset süsinikku. Just seetõttu on metsadel, metsamajandusel ning puidu kasutamisel täita keskkonna seisukohast väga oluline roll. Puiduga on tänapäeval võimalik asendada naftast kangaid, naftapõhiseid koostisosasid ravimi ja kosmeetikatööstuses. Peaksime riigi ja ühiskonnana tervikuna panustama selle valdkonna teadusarendusse ning jätkusuutlikesse lahendustesse, mis tagaksid terve ja elamisväärse elukeskkonna ka meie lastele ning lastelastele.

EMPLi seisukohad Metsanduse Arengukava põhimõtete osas on järgmised:

MAK peab panustama nii ELi kliimaeesmärkide täitmisesse, kui kogu Eesti majandusse. Printsipiidid, mis toetavad kliimanetraalse või -positiivse majanduse saavutamist, majanduskasvu, aitavad tõsta Eesti metsasektori konkurentsivõimet ning metsasektori ja sellega seonduvate sektorite tööga hõivatute taset, ning mis peaksid ühtlasi olema ka MAKi läbivad põhimõtted, on järgmised:

- a) Metsade süsiniku sidumise võime suurendamine, samuti süsinikuvaru suurendamine, mis eeldavad aktiivset metsade majandamist (lankide kiire uuendamine sobiva puuliigiga, noorendike hooldamine, väetamine, teede- ja kuivendussüsteemide hea seisundi tagamine, optimaalsed raievanused jms);
- b) Tähtsustatakse asendusefekti ja selle mõju, ning süsinikku talletatakse enam pika tarbimisahelaga toodetesse (kestvustoodetesse);

- c) Kvaliteetse metsa kasvatamine, sh metsade hea tervisliku seisundi tagamine (sh meetmed metsakahjustuste ennetamiseks, metsakahjustuste suurenenud prognoosivõimekus, jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vaheline koostöö, kvaliteetse metsakultiveerimismaterjali ja seemnevaru tagamine);
- d) Metsa tootlikkuse tõstmine, metsa tagavara on pikas perspektiivis kasvanud;
- e) Metsa aastase juurdekasvu tõstmine, sh metsastamine ja võõrpuuliikide kasvatamine kliimamuutustega kohanemiseks (sõltuvalt uuringutulemustest);
- f) Loodusressursi efektiivne kasutamine, sh ülevaade ressursist ja puidubilansist on hea ning kasutusse on võetud maksimaalne võimalik puiduressurs, arvestades kaskaadkasutust;
- g) Puuduvad uuendusraie langi pindalalised piirangud;
- h) Metsandust mõjutavaid otsuseid tehakse teaduspõhiselt;
- i) Läbi on viidud kaitsealuste metsade olemi kvalitatiivne ja kvantitatiivne analüüs (funktsionaalsuse audit), rangelt kaitstavate metsade pindala on viidud vastavusse regiooni keskmisega (7%);
- j) Looduskaitsealised jm piirangud on põhjalikult ja igakülgselt analüüsitud ning metsaomanikele kompenseeritud;
- k) Puidu suurem väärindamine (sh pidev uurimistöö antud vallas, nt väheväärtuslike puuliikide kasutusvõimalused), puidutöötlemistehnoloogiate, sh keemilise metsatööstuse arendamine;
- l) Suurendatud on kompetentsi ja teadlikkust erinevate puidukasutusviiside, paberi- ja puitmassi tootmise, biotehnoloogiate ja puitmaterjalide kasutusvõimaluste osas. Biorafineerimistehnoloogiate, biomaterjalide, biokemikaalide ning bioplastiku kasutusvõimalusi on põhjalikult uuritud ning leitud viisid, kuidas neid lahendusi puidu väärindamiseks tõhusalt rakendada;
- m) Toetatakse teadus- ja arendustegevuse kasvu (nt tootmisinnovatsioonis);
- n) Puidu ja puidul põhinevate materjalide laialdasem kasutamine;
- o) Metsasektori ja metsandusest kasusaavate sektorite lisandväärtus ja panuse kasv SKT-sse on suurenenud;
- p) Konkurentsivõimelise logistika ja infrastruktuuri tagamine (teed, metsaparandus, autoveo täismassi suurendamine jms);

- q) Metsanduse administreerimine metsade kaitsega seonduvatel teemadel toimub Keskkonnaministeeriumi vastutusallas ning metsaressursi haldamine ja majandamine kuulub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi pädevusse;
- r) Avalikkus / ühiskond on teadvustanud metsasektori olulist panust riigi majandusarengusse ja inimeste heaolusse.

Üldised tähelepanekud stsenaariumite kohta:

1. MAK arengustsenaariumite dokumendis on välja toodud, et ühisstsenaarium on moodustunud kevadistes aruteludes konsensuse saavutanud punktidest. Jääb selgusetuks, mille alusel ja kuidas on ühisstsenaariumisse jõudnud konsensust mittesaavutanud punktid (nt puidukasutuse reguleerimine uuendusraiate pindala põhisel) ning miks mõned konsensuse saavutanud teemad on ühisstsenaariumist välja jäetud ning lisatud täiendavatesse stsenaariumidesse (nt metsa tootlikkuse tõstmine või teede seisundi parandamine). Viimane suurendab riski valituks mitte osutunud stsenaariumis ühisosa esindanud teemal arengukava lõplikust versioonist välja jääda. Ettepanek on koondada ühisstsenaariumisse kõik konsensuse saavutanud teemad ning eemaldada sealt konsensuse mittesaavutanud punktid.
2. Arengustsenaariumite analüüsi juures puudub stsenaariumite mõjuhindang. Selleks, et oleks võimalik anda hinnang erinevate MAKi stsenaariumite rakendatavusele, on vaja koostada kõikidele stsenaariumitele sotsiaalmajanduslike mõjude analüüs (töökohad, lisandväärtus), samuti välja arvestada metsaomanikele makstavate looduskaitseliste jm piirangute eeldatavad kompenseeritavad kulud ja riigi kui suurima metsaomaniku täiendavate looduskaitseliste eesmärkide täitmiseks suunatavad lisanduvad kulud. Lisaks palume koostada mudelid erinevate stsenaariumite kohta, milliste rakendamise tulemusena saame ülevaate metsa olemist (milliseid sortimente erinevate stsenaariumite kohaselt välja tuleb, milline on tarbepuidu osakaal), erinevate stsenaariumite süsinikubilanss ja võimalik puittoodete asendusefekt.

Esmased hindamised sotsiaalmajandusliku mõju osas võib näiteks läbi viia kasutades selleks rahvusvaheliselt tunnustatud meetodikat, mida kasutas ka Ernst&Young EMPLi tellitud sotsiaalmajanduslike mõjude analüüsi koostamisel. Võimaldame lahkesti stsenaariumite koostajatele uuringule ligipääsu. Ilma analüüsitulemusteta kujuneb arutelu sobivate stsenaariumide üle emotsioonidepõhiseks, mistõttu ei ole võimalik teha kogu sektorit hõlmavaid kvaliteetseid tasakaalustatud otsuseid.

3. Selleks, et lugejal oleks kergem kogu temaatikat hoomata, palume stsenaariumites välja tuua erinevate värvidega konsensuse leidnud ning erimeelsusteks jäänud teemad (sama värviloogikaga, mida on kasutatud huvirühmade arutelude koondtulemuste ülevaates).

Tähelepanekud ja ettepanekud ühisstsenaariumi osas:

Väljavõte stsenaariumist	Kommentaar / Põhjendus	EMPLi ettepanekud
<p>Metsakahjustuste osakaal on suurenenud kaitstavates metsades, kui looduse loomuliku protsessi osa, ning tulundusmetsade kahjustused sõltuvad valitud arengustsenaariumist.</p>	<p>Jääb ebaselgeks, millele tuginevad antud väited.</p>	<p>Ettepanek on vastavad põhimõtted ühisstsenaariumist välja arvata, kuna tegevused, mis suure tõenäosusega antud olukorra võiksid tekitada, on jäänud huvirühmade aruteludes erimeelsusteks (vt 9.probleemrühm):</p> <ul style="list-style-type: none"> o Metsade elurikkuse säilitamiseks kaitstavatel aladel ainult püsimeetsandust kasutada/keelata uuendusraied. o Metsade elurikkuse säilitamiseks tõsta raievanuseid puuliigist ja kaitstaval alal paiknemisest lähtuvalt. o Metsade elurikkuse säilitamiseks muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata) o Metsade elurikkuse säilitamiseks keelatakse kaitsealadel uuendusraied. o Metsade elurikkuse säilitamiseks raiemahu vähendamine. o Metsade elurikkuse säilitamiseks muuta säilikpuude ja surnud puidu jätmiseks regulatsioone (täpsemad põhimõtted säilikpuude jaoks, säilikpuude hulga suurendamine, väärislehtpuude jätmise säilikpuudena, surnud puidu varu jätmise, minimaalselt 25% metsaalast jätta raiumata)
<p>Piirangute seadmisega metsaomanikule kaasneb majandusliku mõju hindamine, mille alusel <u>arvutatakse välja</u> rahalise kompensatsiooni summa.</p>		<p>Ettepanek on kompensatsiooni väljaarvutamisele sõnastada lauses ka piirangute kompenseerimine.</p>

<p>Metsa kultuurilisi väärtusi teadvustatakse metsa ja identiteedi, samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu.</p>	<p>Selle punkti sisu ja edasine rakendamine jääb ebaselgeks.</p>	
<p>Välja on töötatud ja kasutusel operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem koos asjakohaste indikaatoritega. Puidu kasutust reguleeritakse uuendusraiate pindala põhiselt, seejuures arvestades ka raiemahtude ja juurdekasvu suhet.</p>	<p>Välja jätta, kuna mõlemad põhimõtted (mõlemas lauses) ei saavutanud ühisaruteludes konsensust, lisaks jäid mitmed arutelupunktid lauaaruteludes erimeelsusteks.</p> <p>Nt: Operatiivne ja tõhus seiresüsteem jõudis huvirühmade arutelude protokollis 11. probleemrühma arutelult vastuoluliste ning ühiselt arutamata punktidenä:</p> <p>a) Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise kasutuselevõtuks tõhustatakse seiresüsteemi raiemahu ja selle elustikule mõju kiiremaks hindamiseks, sh reaalses seires.</p> <p>b) Ökoloogiliste väärtuste kaitseks raiemahu operatiivse piiramise järele puudub vajadus.</p>	<p>Tagada on vaja puidukasutus vastavalt metsade olemise ning tagada metsaomanikele otsustusvabadus raieaja ning sortimentide osas.</p> <p>Arvestada huvirühmade viimases arutelus täiendavalt tehtud ettepanekut, mis saavutas konsensuse: <u>Tuleb analüüsida raiemahu alampiiri, mis arvestab kriitiliselt sotsiaalmajanduslikku mõju.</u></p> <p>Lisaks teeme ettepaneku käsitleda puidukasutuse temaatikat järgmiselt:</p> <p>(vastavalt 11. probleemrühma ümbersõnastatud punktidele (<i>lauaaruteludes kokku lepitud, ühiselt arutamata</i>)):</p> <p>1. Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks raiemaht lepitakse kokku tuginedes arvutustele, kaasates väliseksperite arvestades sh kliimamuutustega kohanemise ja leevendamise vajadusi, kaasnevaid keskkonna ja sotsiaalmajanduslikke mõjusid ja olemasolevat metsade vanuselist jaotust.</p> <p>3. Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks tehakse raiemahtude suunamise ja vajadusel piiramise mehhanismi jaoks õiguslik ja majanduslik analüüs, mille tulemusel töötatakse välja meetmed hiljemalt 2022.</p> <p>4. Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks lepitakse raiemahud kokku: arvestatakse jooksvalt perioodi keskmise sihttasemena, lähtuvalt metsade olemisest, arvestades kliimaeesmärkidega.</p>

		<p>5. Metsaressursi kasutuse reguleerimiseks võetakse arvesse metsa majandamise isetasuvust ehk selle kaudu tagatakse ka erinevate mittepuiduliste hüvede (sh looduskaitse, rekreatsioon) jätkusuutlik pakkumine.</p>
<p>Metsa tagavara ei ole oluliselt vähenenud, kuid muutumine sõltub valitud arengusuunast. Samuti sõltub arengusuunast metsade struktuur ja puistute puuliigiline koosseis, kuid kaitstavatel aladel on <u>metsade struktuur nihkunud vanemate metsade poole.</u></p>	<p>Jääb selgusetuks, mille põhjal on kujunenud hinnang, mis on formuleerunud allajoonitud lauseosaks ning mille alusel on tõstetud ühisstsenaariumisse. Nt 9. probleemrühmas on jäänud protokollri erimeelsustena see, mille tulemusena võiks tõusta puistute vanuseline struktuur:</p> <p>Metsade elurikkuse säilitamiseks keelatakse kaitsealadel uuendusraied.</p> <p>Ja: Metsade elurikkuse säilitamiseks kaitstavatel aladel ainult püsimetsandust kasutada/keelata uuendusraied.</p>	<p>Piirangud kaitsemetsades peavad lähtuma kaitse-eesmärkidest mitte eesmärgist tekitada varjatult (lageraie keelamisega) topelt kogus rangelt kaitstavaid metsasid.</p>
<p>Kvaliteetse puidu kasvatamiseks ning erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks on arendatud järelevalve- ja seiresüsteemi, sh senist seirekorraldust, tõstetud kahjustuste prognoosimise võimekust ning loodud teavitussüsteem.</p>	<p>Kvaliteetse puidu kasvatamine ja tootlikkuse tõstmine on olulised teemad ning need peaks olema stsenaariumis välja toodud eraldi lõikudena.</p> <p>Ühisstsenaariumis ei mainita metsade tootlikkust üldse, kuigi mitmed punktid moodustavad 6, 7, 8 ja 12. probleemrühma ühisosa. Tootlikkust on mainitud vaid Ilvese ja Hundi juures (ja nendeski erinevalt).</p> <p>CO2 pikaajaliselt siduvaid tooteid saab toota tervest ja kvaliteetsest</p>	<p>Lisada lõigud kvaliteetse puidu kasvatamise ja tootlikkuse suurendamise kohta (eraldades selle järelevalve- ja seiresüsteemilausest).</p> <p>Nt:</p> <p>Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks suurendatakse puidu kvaliteeti metsas läbi kohaste metsa majandamisvõtete ja tehnoloogiate. (12.probleemrühma ühisosa)</p> <p>Või:</p> <p>Süsinikusidumise ja puidutootmise potentsiaali suurendamiseks on metsade tootlikkust suurendatud läbi kiire raiejärgse uuendamise, hooldusraiate ja maaparanduse hilis-tekkelistel metsamaadel (uudismetsades).</p>

	<p>puidust.</p> <p>Metsaomanike teadlikkuse tõstmine metsade uuendamise, kultuuride hooldamise ja hooldusraiate tegemise vajalikkusest ning metsade uuendamine metsakasvukohtadele sobivate puuliikidega.</p> <p>Kuna süsiniku talletamine puittoodetes sõltub nende toodete elueast, siis on oluline ka uue metsapõlvkonna liigiline koosseis ja kvaliteet (eesmärgiks on pika elueaga toodete valmistamiseks sobiva materjali kasvatamine).</p> <p>Suurendada harvendusraiate mahtu, mis tagab ka suurema süsiniku sidumise. Ka noored ja keskealised puistud on olulised süsiniku sidujad, võrreldes küpsete või üleseisnud puistutega.</p>	<p>Ettepanek lisada ühisstsenaariumisse 12.probleemrühma konsensusse saavutanud punktid tootlikkuse kohta, mh nt:</p> <p>o Tulundusmetsas metsaressursi tõhusamaks kasutamiseks ja metsade tootlikkuse suurendamiseks õigeaegne ja kvaliteetse (sh sobiva päritoluga) kultiveerimismaterjaliga metsa uuendamine, aga samuti ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uuendamiseks sobilike puuliikide kasutamine (kasvukohatüübist sõltuvalt, metsataimede parendus, ja [uute] majanduslikult perspektiivsete puuliikide uurimine jne) • hooldamine (segapuistute loomine). • metsa kasvatamise tehnoloogia arendamine. • uurida biomassi tuha kasutusvõimalusi. • sobivate raievõtete kasutamine (õigeaegne uuendusraie, hooldusraied). • metsataristute arendamine (teed ja kuivendusvõrk). • erametsade majandamise edendamine (suurem otsustusõigus, teadlikkuse tõstmine, toetused, metsaühistud, maksusüsteemi muutmine, enamate metsade majanduslikule kasutusele võtmine)
<p>Metsa lisandväärtuse kasvatamiseks on välja töötatud uusi tehnoloogiaid, sh nii metsa puiduliste kui ka mitte-puiduliste saaduste ja –teenuste tootmiseks ja pakkumiseks.</p>	<p>Hetkel on ühisstsenaariumis kajastatud lisandväärtust väga põgusalt ning detailsemalt stsenaariumi Hunt juures.</p>	<p>Leiame, et lisandväärtust kajastavad punktid tuleb tõsta ühisstsenaariumisse, kuivõrd need on metsasektori konkurentsivõime tõstmise seisukohalt olulised ning mitmete punktide osas jõuti 12.probleemiderühma ühisaruteludes konsensuseni ja väärivad kokkuleppe saavutanud teemaderingis kindlat püsivat kohta.</p>
<p><u>Ühisstsenaariumist on välja jäänud mitmed huvirühmade arutus kokkulepped saavutanud</u></p>	<p>Ühisstsenaariumist on välja jäänud või kajastatud minimaalselt suur osa 12.probleemiderühma kokkulepitud ühisosast, mis peaks olema sinna lisatud (hetkel on osa</p>	<p>Ettepanek lisada ühisstsenaariumisse huvirühmade aruteludes kokkulepitud põhimõtted, mh nt:</p> <p>o Metsasektori maine tõstmiseks muuta metsatööstus keskkonnasäästlikumaks.</p>

<p><u>põhimõtted.</u></p>	<p>punkte stsenaariumite Hunt ja Karu juures, kuigi nende osas on saavutatud konsensus, siis arengustsenaariumites on see laialipillutatud mitmete stsenaariumite vahel ja ühisstsenaariumi juures on vaid väike osa sellest.)</p> <p>Samuti räägitakse asjakohasest toetusest Ilvese juures, aga teiste puhul seda ei mainita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> o Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskeskonna selguse tagamiseks ja kindluse suurendamiseks muudetakse looduskaitse planeerimine paindlikumaks ja tõhusamaks (piirangute planeerimine lähtuvalt kvaliteedist, mitte kvantiteedist). o Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puiduliste ja mittepuiduliste metsasaaduste ja -teenuste innovaatilist kasutamist, suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik, saetööstus jm). o Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks luuakse võimalused puiduressursi, sh madalakvaliteedilise ja ümarpuidu, kohapealseks väärindamiseks ja mitmekülgseks kasutamiseks. o Metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali tõstmiseks edendatakse sektoris ressursitõhusust. o Metsade kasutusega seotud tööhõive hoidmiseks ja võimalusel suurendamiseks maapiirkondades hinnatakse metsa puidulise ja mittepuidulise kasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning kavandatakse meetmed potentsiaali realiseerimiseks, sh luues täiendavaid tuluahelaid metsaomanikele.
----------------------------------	---	---

<p><u>Kaitstavate metsade kogupindala ei vähene</u> ning need tagavad vähemalt minimaalsed tingimused metsade elurikkuse säilimiseks. Kogupindala suurenemine sõltub valitud strateegiast.</p>	<p><u>Kuna tegemist on 2. probleemiderühma erimeelsustega, siis ei sobi see seisukoht oma olemuselt ühisstsenaariumisse.</u></p> <p>„Ühisstsenaariumisse on koondatud peamiselt huvirühmade aruteludel konsensus saavutanud või <u>universaalsed teemad, mis on kõikides stsenaariumites võrdsel kujul rakendatavad.</u></p> <p>Teemaga haakuvus küsimuses saavutati 12.probleemrühmas ka konsensus, mille palume ühisstsenaariumisse tõsta.</p>	<p>Ettepanek muuta antud lauset ühisstsenaariumis järgmiselt (on 12.probleemrühmas leitud konsensus):</p> <p>“Metsamajanduse pikaajalise visiooni loomiseks ja investeerimiskeskonna selguse tagamiseks ja kindluse suurendamiseks muudetakse looduskaitse planeerimine paindlikumaks ja tõhusamaks (piirangute planeerimine lähtuvalt kvaliteedist, mitte kvantiteedist).”</p> <p>*Eelnev lause ei välista kaitstavate metsade kogupindala vähenemise ega saa olla põhjuseks algse väite (kaitstavate metsade kogupindala ei vähene) lisamiseks ühisstsenaariumisse.</p> <p>Kuivõrd ühisstsenaariumi koostamise selgituses on välja toodud, et ühisosasse võivad kuuluda ka universaalsed teemad, siis teeme ettepaneku tõsta järgnev lause stsenaariumist Hunt ühisstsenaariumisse:</p> <p>„Kaitstavate metsade pindala ja paigutuse optimaalsuse teadmispõhiseks määramiseks on läbi viidud metsa elupaikade ja metsakaitsealade funktsionaalsuse audit, seejuures arvestatakse ka riigi võimekust kompensatsioonide tagamisel.“</p> <p>Lisaks peab EMPL oluliseks, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Piirangud tuleb vastavusse viia kaitstava liigi olukorraga hetkel. Selgitada, kas kaitstav objekt (territoorium, elupaik) on veel alles või pole enam ohustatud, vajab teistsugust või enam ei vaja üldse kaitset. ● Kaitstavatele metsadele seada pindalaline piirang. Uue kaitseala loomisel, selle pindala võrra olemasolevat kaitseala vähendada. ● Viiakse läbi inventuur ning viiakse rangelt kaitstavate metsade pindala kooskõlla regiooni keskmisega.
---	--	---

<p>Vääriselupaikade kaitse on osa looduskaitse terviklikust planeerimisest.</p>	<p>See punkt ei leidnud aruteludes konsensust.</p> <p>Huvirühmade arutelude protokollis on ta 10. probleemrühma eelviimase punktina toodud välja kui erimeelsus ja jäi ühiselt arutamata - Vääriselupaikade regulatsioon viia looduskaitse regulatsiooni alla.</p>	<p>Ettepanek mitte kajastada kokku leppimata põhimõtet ühisstsenaariumis.</p>
<p>Infrastruktuur: Selleks on parandatud metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes.</p>	<p>Kuigi huvirühmade ühisarutelude koondprotokollis on probleemrühmades 6, 7 ja 8 teede seisundi parandamise osas konsensus mitmes punktis saavutatud, katab ühisstsenaariumis seda küsimust vaid üks lause: “Selleks on parandatud metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes.”</p>	<p>Kuivõrd antud küsimuses on konsensus leitud mitmeski põhimõttes, siis on meie ettepanek viia need ka ühisstsenaariumisse:</p> <p>Teede hea seisukord on saavutatud tänu maaomanike ja kohalike omavalitsuste koostöö paremale organiseerimisele, rahastamisele, planeerimistegevusele ning teede remondiks mõeldud sihtotstarbeliste toetuste kasutamisele. Head teed metsade vahel võimaldavad metsa tõhusalt majandada.</p> <p>Konsensus on leitud nt järgmises:</p> <p>o Teede seisundi parandamiseks (sh nii metsa majandamiseks, kohalike elanike läbipääsuks, tuleohutuse tagamiseks):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● koostöö edendamine omanike, kohaliku omavalitsusega (läbi parema planeerimise, infotehnoloogiliste lahenduste kasutamise ning infrastruktuuri arendamise ja parendamise). ● metsaomanike koostöö edendamine läbi ühistulise tegevuse (nt soodustada koostööd metsaühistute, erinevate metsaomanike vahel) ● toetusmehhanismi tõhustamine erametsades paiknevate teede korrastamiseks arvestades erinevaid

		<p>funktsioone metsas</p> <p>o Metsa kuivendamisel arvestatakse erinevaid aspekte,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sh suurendatakse teadlikkust nii keskkonnamõju osas kui ka kuivendussüsteemide majandusliku mõju kohta. • sh uurida metsateede majanduslikku tasuvust.
<p>Tuua eraldi lõiguna välja metsandushariduse olulisus</p>	<p>Kuna kvaliteetne metsandusharidus on konkurentsivõimelise metsanduse üks alustalasid, siis on ettepanek see olulise teemana stsenaariumisse sisse tuua.</p>	<p>Ettepanek sõnastada see järgmiselt:</p> <p>Metsandusharidus peab vastama kaasaja nõuetele. Metsanduse valdkonna õppekavad on täiendatud koostöös ettevõtlussektoriga ja integreeritud teiste metsandusalaste õppeasutuste õppekavadesse. Toimib kutseõppeasutuste, ülikoolide ja metsandussektori ettevõtete aktiivne koostöö. Metsamasinajuhtide (harvesteri ja forwarderi operaatorite) ja puidutöötajate ettevalmistamise osakaalu on suurendatud nii esma- kui jätkuõppes ning täienduskoolituses.</p> <p>Lisaks lisada üldiste põhimõtetenä järgmist (4. Probleemrühma konsensused):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppematerjale on uuendatud ja õpetajaid on koolitatud metsandusteemadel. • Haridusasutuste jaoks on loodud lihtsustatud süsteem metsaga seotud hariduslike projektide jaoks raha taotlemisel.

Tähelepanekud teiste stsenaariumite kohta

<p>Stsenaarium 2 ehk KARU üldpõhimõtted Metsanduses kasutatakse peamiselt lageraietele alternatiivseid raievõtteid, sh on laialdaselt kasutusel püsimeetsana majandamine.</p>		<p>Juhime tähelepanu Eesti Maaülikooli teadlaste uuringutele püsimeetsade majandamise kohta, mis näitavad, et need ei ole Eesti oludes jätkusuutlikud metsakasvatusevõtted. Ettepanek on püsimeetsandus kui alternatiivne metsamajandusviis kui Eesti oludesse mittesobiv kaalumiseest kõrvaldada.</p>
--	--	--